

«تک خوانی زنان» از نگاه آیت الله فاضل لنکرانی

آیت الله محمد جواد فاضل لنکرانی استاد برجسته حوزه علمیه قم نظر خود را در خصوص تک خوانی زنان اعلام کرد.

آیت الله محمد جواد فاضل لنکرانی استاد برجسته حوزه علمیه قم نظر خود را در خصوص تک خوانی زنان اعلام کرد. وی در این خصوص نوشت: در مورد صحبت کردن زنان و خود صدا بدون خواندن و یا همراه خواندن که از آن تعبیر به تک خوانی شده و در عرف مردم تعبیر به آوازخوانی زن است، به نظر بنده این مسأله، پنج صورت دارد که ما باید این پنج صورت را از هم تفکیک کنیم و حکم آن را به صورت جدا ذکر کنیم.

در این مطلب آمده است: صورت اول این است که صدای زن بدون آواز به قول فقها صوت المراء آیا شنیدنش برای یک مرد نامحرم جایز است یا خیر؟ همه فقها می گویند اگر همراه با التذاذ باشد و یا خوف وقوع در حرام باشد قطعاً جایز نیست. اگر خود صحبت کردن زن طوری باشد که موجب التذاذ زن باشد و یا خوف وقوع در حرام باشد همه فقها می گویند که جایز نیست. فاضل لنکرانی اضافه کرد: صورت دوم هم بدین ترتیب است که اگر موجب التذاذ و خوف در وقوع حرام نباشد، مشهور فقها قدیم می گویند که زائد بر مقدار ضرورت تکلم جایز نیست و باید تا آن میزان که لازم است تکلم صورت گیرد. ولی بزرگانی از متاخرین از جمله صاحب جواهر می گویند اگر التذاذ نباشد یا خوف وقوع در حرام هم نباشد صحبت کردن زن مانعی ندارد، زن می تواند سخنرانی کند و مقاله ای بخواند، به صورت صدای معمولی اشکالی ندارد.

در ادامه مطلب آمده است: از جمله فقهایی که می گویند اگر لذت هم نباشد حرام است، مرحوم محقق در شرایع است، و اینها دلیل اصلی خود را به این جمله منسوب می کنند که صوت المراء عورة. این جمله هم از این جهت مشکل دارد که معلوم نیست که صدای زن عوره باشد، و هم از این جهت که معلوم نیست هر عوره ای می تواند حرام باشد؟

فاضل لنکرانی با بیان اینکه به نظر ما صحبت کردن معمولی زن اگر موجب لذت و یا خوف وقوع در حرام نباشد جایز است، افزود: بزرگانی مثل صاحب جواهر و مثل شهید در مسالک و خود مرحوم والد ما همین نظر را دارند. البته عرض کردم در میان متأخرین هم برخی همان نظر مشهور را دارند. در کل اکثر فقها معاصر می گویند اگر بدون التذاذ باشد مانعی ندارد.

وی ادامه داد: مسأله بعدی که مطرح است این است که زن بخواند، یعنی صدای معمولی نباشد بلکه به نحو آوازه خوانی باشد. در اینجا اگر خوانندگی همراه با غنا باشد، حرام است. از آنجایی که غنا حرام است (البته استثنا دارد و آن اینکه زن در عروسی ها برای زنان بخواند آن هم در صورتی که همراه با فعل حرام و موسیقی حرام نباشد).

این استاد برجسته حوزه علمیه قم در خصوص صورت سوم بیان داشت: کسی آوازه خوانی کند و صحبت کردنش همراه با خضوع باشد. خضوع یعنی به یک نحوی بخواند که هوس دیگران را برانگیزد. در این صورت اگر غنا هم نباشد حرام است. خضوع در لغت عرب؛ به معنای رقت و نرمی است.

فاضل لنکرانی گفت: در نتیجه آواز خوانی زن اگر به صورت غنائی باشد در غیر عروسی همه فقها می گویند جایز نیست، کسی را نداریم که بگوید غناء اشکالی ندارد. و اگر زن آوازه خوانی کند ولو از جهت فنی غناء نباشد ولی موجب خضوع و نرمی خاصی باشد، مثل نحوه ای که زن با شوهرش صحبت می کند حرام است.

وی ادامه داد: صورت چهارم این است که زن آوازه خوانی کند، غناء نباشد موجب خضوع هم نباشد ولی مفسده انگیز باشد. این را هم همه می گویند که حرام است و بحث دیگری ندارد. وی افزود: صورت پنجم این است که زن بخواند و غناء نباشد، موجب خضوع و مفسده هم نباشد. فرض کنید تواشیح را زن ها به صورت دسته جمعی بخوانند که عنوان غناء و خضوع نداشته باشد، مفسده هم ایجاد نکند، مثلاً اگر زنی با صدای خوشی اذان بگوید، اینها با این قیودی که بنده گفتم اشکالی ندارد. بنابراین باید این فروض مسأله را تصور کرد و با توجه به فروض مسأله حکم آن را مطرح کرد. فاضل لنکرانی گفت: در تاریخ داریم که زن ها می آمدند و از ائمه اطهار(ع) مسأله های شرعی خودشان را می پرسیدند، یا بانوانی که محضر رسول خدا(ص) رفته و مسائل زندگی شان و برخوردهای شوهرانشان را با ایشان مطرح می کردند، که معلوم می شود صحبت کردن معمولی زن اشکالی ندارد.

وی افزود: نکته دیگر اینکه قرآن در سوره احزاب می فرماید فلا تخضعن بالقول؛ نباید خضوع در قول باشد. یعنی به صورت خاصی حرف نزنند که غیرمتعارف باشد این جایز نیست.

فاضل لنکرانی در پایان در خصوص اینکه ملاک مفسده در تک خوانی زنان چیست؟ گفت: منظور از مفسده این است که مخاطبی که در آنجا نشسته در فکر شهوانی و فساد و یا اعمال ناشایست قرار بگیرد، اگر مخاطب از شنیدن صدای زن لذت ببرد از مصادیق فساد است و حرام است.

منبع: پایگاه اطلاع رسانی آیت الله فاضل لنکرانی